

Киричок Віра Андріївна,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
педагогіки та психології післядипломної освіти
Національного медичного університету
імені О. О. Богомольця

КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ (ФАРМАЦЕВТИЧНИХ) НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Анотація. У статті розкрито особливості, умови організації сучасної самостійної роботи студентів у вищих медичних навчальних закладах. Для досягнення мети використано теоретичні та емпіричні методи дослідження. Обґрунтовано умови здійснення самостійної роботи студентів на основі компетентнісного підходу. Доведено необхідність формування внутрішньої мотивації у студентів у процесі самостійного здобуття знань, оволодіння професійними вміннями та навичками. Найбільш оптимальним визначено рефлексивний вид контролю у формі рівноправного діалогу між студентом і викладачем. Обґрунтована необхідність упровадження сучасних форм і методів наукового дослідження в організації самостійної роботи.

Ключові слова: аудиторна та позааудиторна самостійна робота; компетентнісний підхід; мотивація до процесу навчання; науково-дослідна робота студентів; рефлексивний контроль; самостійна робота студентів.

Киричок Вера Андреевна

КОМПЕТЕНТНОСТНЫЙ ПОДХОД К ОРГАНИЗАЦИИ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ ВЫСШИХ МЕДИЦИНСКИХ (ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИХ) УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

Аннотация. В статье раскрыты особенности, условия организации современной самостоятельной работы студентов в высших медицинских учебных заведениях. Для достижения цели использованы теоретические и эмпирические методы исследования. Обоснованы условия осуществления самостоятельной работы студентов на основе компетентностного подхода. Доказана необходимость формирования внутренней мотивации студентов в процессе самостоятельного приобретения знаний, овладения профессиональными умениями и навыками. Наиболее оптимальным определен рефлексивный вид контроля в форме равноправного диалога между студентом и преподавателем. Обоснована необходимость внедрения современных форм и методов научного исследования в организацию самостоятельной работы.

Ключевые слова: аудиторная и внеаудиторная самостоятельная работа; компетентностный подход; мотивация обучения; научно-исследовательская работа студентов; рефлексивный контроль.

Vira Kyrychok

COMPETENCE APPROACH OF THE ORGANIZATION OF SELF-DEPENDENT WORK OF STUDENTS OF HIGHER MEDICAL (PHARMACEUTICAL) EDUCATION

Abstract. *In the article the features of modern conditions of self-dependent work of students in higher educational institutions. The necessity of formation of internal motivation of students, which acts as a compensatory factor for the low level of development they have special abilities or gaps in necessary knowledge, skills and abilities of the student. The best defined reflective type of control that is carried out in the form of an exchange of ideas between students and teachers in equal dialogue, which makes it possible to improve student results of self-dependent work, when finding irrational way of its implementation allows you to create student on his way to work in the future.*

Key words: *class and extracurricular self-dependent work; competence approach; motivation for learning; reflexive control; research work of students; self-dependent work of students.*

Постановка проблеми

Вступ. Життя підтверджує, що тільки ті знання, які студент здобув самостійно, завдяки власному досвіду є найміцнішими. В умовах ринкової економіки, яка вимагає нової парадигми навчання, стануть конкурентоспроможними тільки ті фахівці, які, спираючись на фундаментальні знання, в реальній діяльності здатні нестандартно мислити, творчо застосовують знання в постійно змінюваних виробничих і соціальних ситуаціях, що потребує високого рівня самоаналізу, самооцінки і самоконтролю результатів своєї діяльності. Характерною особливістю у вищій медичній школі в умовах кредитно-модульної системи навчання є великий обсяг (до 50%) самостійної роботи студентів (СРС).

У процесі організації самостійної роботи студентів мають бути створені умови для планування студентом самостійної навчально-пізнавальної діяльності, визначення її обсягу, структури, змісту, виконання запропонованих викладачем самостійних завдань, корекції отриманих результатів, їх самоконтролю, контролю та оцінювання педагогом, здійснення навчально-методичного забезпечення.

Актуальність проблеми дослідження. Значне збільшення часу на безпосереднє індивідуальне спілкування викладача і студента в процесі навчання передбачає запровадження кредитно-модульної системи. Це, в свою чергу, зменшує частку прямого зовнішнього інформування і розширює сферу застосування інтерактивних форм і методів роботи студентів під керівництвом викладача (тьютора-наставника) та повноцінної самостійної роботи. На розв'язання цих завдань спрямовані Національна доктрина розвитку освіти України XXI століття, Закон України «Про вищу освіту», Програма щодо реалізації положень Болонської

декларації в системі вищої освіти і науки України^{7; 10}. Широке впровадження новітніх наукових технологій і у сферу медичного обслуговування населення спонукає до підвищення вимог до випускників ВНЗ. Згідно з новим Законом України «Про вищу освіту», самостійна робота визначена як форма організації освітнього процесу у ВНЗ¹.

Самостійна робота — одна з основних складових професійної підготовки студентів у ВНЗ, яка сприяє саморозвиткові необхідних здібностей випускника до більш складних видів діяльності, забезпечує формування мобільних, здатних до інноваційної діяльності кваліфікованих кадрів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Вивчення наукових джерел дало змогу зазначити, що проблемі організації СРС у вищій школі, зокрема медичній, як в Україні, так і за кордоном, присвятили наукові розвідки педагоги та психологи^{3; 4; 5; 6; 7; 11}. Це стосується розкриття таких питань: визначення змісту СРС, видів та форм її організації, зокрема на засадах компетентнісного підходу, пошуку сучасних видів контролю за результатами самостійної роботи, формування мотивації студентів до навчальної діяльності. Найбільш складними і не до кінця розв'язаними залишаються питання визначення виду контролю та формування мотивації студентів у самостійній роботі.

Метою статті є розкриття особливостей, умов організації сучасної СРС у вищому медичному навчальному закладі (ВМНЗ).

Виклад основного матеріалу

Для досягнення мети нами використано такі методи дослідження: теоретичні (аналіз і систематизація наукової літератури, уточнення понятійного апарату; узагальнення сучасного педагогічного досвіду для виявлення особливостей та умов

---

⁷ Медична освіта у світі та в Україні / Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерій, О. П. Волосовець [та ін.]. — К. : Книга плюс, 2005. — 383 с.

¹⁰ Подковко Х. В. Сучасні педагогічні технології – необхідні складові інновації в освітньому просторі / Х. В. Подковко // Якість неперервної освіти в умовах євроінтеграційних процесів: тенденції, проблеми, прогнози : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ – Чернівці, 2–4 листоп. 2015 р.). — Чернівці : Друк ФОП Горюк, 2015. — С. 70–72.

¹ Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2014. — № 1556-VII.

³ Заїка О. В. Організація самостійної роботи студента / О. В. Заїка // Практична психологія та соціальна робота. — 2002. — № 6. — С. 20–29.

⁴ Зайцева І. В. Мотивація учіння студентів / І. В. Зайцева ; за ред. П. Г. Лузана. — Ірпінь : АДПС України, 2000. — 191 с.

⁵ Ільченко А. А. Формування здатності особистості для самоосвітньої діяльності у ВНЗ I–II рівнів акредитації / А. А. Ільченко // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв : зб. наук. пр. — 2006. — Вип. 15. — С. 54–58. — (Серія «Педагогіка»).

⁶ Максименко С. Д. Науково-дослідницька діяльність студентів: метод. реком. для слухачів факультету підвищення кваліфікації викладачів I–IV рівнів акредитації вищих медичних навчальних закладів України / С. Д. Максименко, М. М. Філоненко. — К., 2013. — 64 с.

¹¹ Філоненко М. М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря : монографія / М. М. Філоненко. — К. : Центр учбової літератури, 2015. — 420 с.

організації СРС у вищих навчальних закладах; емпіричні (спостереження, бесіди, анкетування викладачів-слухачів у системі післядипломної освіти).

Аналіз літературних джерел дав змогу зробити висновок, що самостійну роботу у ВНЗ можна розглядати як особливу форму навчальної діяльності, спрямовану на формування самостійності студентів і засвоєння ними сукупності знань, умінь, навичок, що здійснюється за умови запровадження відповідної системи організації всіх видів навчальних занять¹². Самостійна робота може розглядатись як вид діяльності, що стимулює самостійність, активність, пізнавальний інтерес, і як основа самоосвіти, а з іншого боку – як система заходів або педагогічних умов, що забезпечують керівництво самостійною діяльністю студентів. Розрізняють такі види самостійної роботи, як аудиторну та позааудиторну. Аудиторна СРС відбувається під безпосереднім активним керівництвом викладача. Вона передбачає відповідальність та ініціативність студента, вміння робити аналіз своєї навчальної діяльності, і давати самооцінку. Позааудиторна СРС доповнює самостійну аудиторну роботу, студент організовує її самостійно за запропонованою викладачем схемою. Саме тому значно актуалізується проблема активізації самоосвітньої діяльності студента медичного університету. Метою СРС є: формування самостійності як риси особистості та засвоєння знань, умінь та навичок. СРС підвищує відповідальність студентів, допомагає ефективніше розвивати їхнє творче мислення, формувати їхню свідомість. Ефективність СРС залежить від таких необхідних умов: висока мотивація до пізнання; самодисципліна і воля студента; вміння працювати з літературними джерелами, документами, комп'ютерними технологіями та іншими засобами; вміння розподілити час.

Зазначимо, що СРС, яка здійснюється на основі компетентнісного підходу, має низку особливостей, свою специфіку: 1) орієнтація на облік індивідуальних особливостей студентів, яка проявляється у варіативному та диференційованому характері задач та завдань самостійної роботи для виконання студентами. Це, в свою чергу, створює умови для реального вибору студентом тих завдань, які відповідають його здібностям і інтересам, що сприяє просуванню студентів за індивідуальним освітнім маршрутом. Відбувається інтеграція знань. Студенти набувають цілісного уявлення про майбутню професійну діяльність, отримують досвід практичної та дослідницької діяльності; 2) спрямованість на облік предметних та особистісних освітніх результатів студентів, які проявляються у міру їхнього просування за освітнім маршрутом (під час виконання проектів, ІНДЗ – індивідуальних навчально-дослідних завдань). У процесі виконання самостійної роботи відбувається самовдосконалення та саморозвиток особистості студентів, які визначають напрями їхньої професійної самоосвіти. Студенти оволодівають

---

¹² Маленков Р. А. Специфика самостоятельной работы студентов в условиях реализации компетентностного подхода / Р. А. Маленков // *Alma mater*. — 2011. — № 4. — С. 66–69.

різними уміннями, як методичними (інноваційними технологіями навчання предмета тощо), так і дослідницькими (обґрунтування актуальності дослідження, вибір його об'єкта і предмета, постановка цілей і задач дослідження, висунення гіпотези, проведення дослідження, аналіз та інтерпретація його результатів та практична значущість дослідження); 3) можливість проектування індивідуального освітнього маршруту надається завдяки формуванню портфоліо студента, що дає змогу відслідкувати його особистісний професійний розвиток, сприяє розвитку професійної компетентності студентів¹².

Проведене на кафедрі педагогіки та психології післядипломної освіти Національного медичного університету імені О. О. Богомольця анкетування та бесіди з викладачами-слухачами вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів (53 респонденти) дали можливість окреслити проблеми в організації СРС. Третина респондентів серед найважливіших проблем, які потребують розв'язання в сучасних умовах у провадженні різних видів самостійної роботи, виділяють такі: пасивність студентів, несформованість вмінь та навичок самостійно працювати, низький рівень мотивації або її відсутність у процесі навчання, проблеми у виборі методів контролю за виконанням самостійних завдань.

Найскладнішим питанням в організації самостійної роботи є формування позитивної мотивації до навчання. Мотиви формуються в діяльності, яку організовує викладач, ставлення ж студентів до цієї діяльності формується в ній самій. До навчального матеріалу має бути позитивне ставлення, тобто предмет засвоєння має бути цікавим для опанування. У багатьох студентів, на жаль, вимоги до своєї навчально-професійної діяльності значно занижені. У проведених наукових дослідженнях (А. Реана, 1988 р.) виявилось, що відсутній значущий зв'язок рівня інтелекту студентів із показниками успішності з усіх дисциплін, вони відрізняються не за рівнем інтелекту, а за мотивацією до навчальної діяльності^{4; 8}.

З'ясувалося, що характерною особливістю «сильних» студентів є сформована внутрішня мотивація: вони зорієнтовані на отримання міцних професійних знань та практичних вмінь, тобто, на першому місці у них – професійний та пізнавальний інтереси; вони відзначаються більш високим рівнем когнітивної гнучкості, креативності, самоповаги, переважанням позитивних емоцій від роботи, кращим запам'ятовуванням матеріалу, високим рівнем засвоєння, наданням переваги розв'язанню складних завдань.

---

¹² Маленков Р. А. Специфика самостоятельной работы студентов в условиях реализации компетентностного подхода / Р. А. Маленков // *Alma mater*. — 2011. — № 4. — С. 66–69.

⁴ Зайцева І. В. Мотивація учіння студентів / І. В. Зайцева ; за ред. П. Г. Лузана. — Ірпінь : АДПС України, 2000. — 191 с.

⁸ Мітіна С. В. Проблема адаптації іноземних студентів до навчання у вищих медичних закладах / С. В. Мітіна // *Якість неперервної освіти в умовах євроінтеграційних процесів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* — Чернівці, 2015. — С. 141–143.

При зовнішній мотивації у «слабких» студентів мотиви зовнішні, ситуативні: уникнути осуду і покарання за низьку успішність, не залишитися без стипендії. При зовнішній мотивації студенти виявляють споживацьке ставлення до учіння, пов'язане з негативними емоціями, навчальний матеріал засвоюється виключно для близької цілі, який після відтворення швидко забувається. Цей вид значно знижує креативність студентів, привчає діяти лише за певними алгоритмами та за винагороду, проте знижує якість і обсяг пошукових задач. Саме тому значно зростає роль викладача у процесі формування внутрішньої мотивації у студентів до процесу навчання. Висока позитивна мотивація відіграє роль компенсаторного чинника за умови недостатньо високого рівня розвитку спеціальних здібностей або прогалин у необхідних знаннях, уміннях і навичках студента. Важливою специфічною рисою СРС виступає зорієнтованість на успіх, оскільки її основною метою є професійний та особистісний розвиток студентів, надання різних можливостей для їхньої творчої та професійної самореалізації. Ось чому викладачеві слід активніше створювати у процесі навчання, особливо в роботі зі «слабкими» студентами, штучні ситуації гарантованого успіху, добирати для них посилені завдання, в разі потреби зменшувати їх обсяг, підтримувати та схвалювати найменші досягнення, у разі потреби допомагати відшукати найоптимальніші шляхи та способи розв'язання проблемних професійних задач, проводити індивідуальні заняття та консультування, використовувати форму взаємоконтролю з делегуванням відповідальності за оцінку на самих студентів тощо.

Для проведення різних видів самостійної роботи раніше використовувались у педагогічній практиці такі види контролю: контроль процесу, контроль за результатом. Загальновідомо, що контроль виконує дві основні функції, а саме: коригувальну та стимулювальну. На жаль, ці види контролю не дають можливості поліпшити результат самостійної роботи у разі нераціонального способу її виконання, здійснити коригувальну функцію контролю. Як виявилось, найбільш оптимальним є рефлексивний вид контролю, який здійснюється в формі обміну думками між студентом і викладачем у рівноправному діалозі, це — «замаскований» контроль. У процесі такого контролю студент розповідає про процес, перебіг своєї діяльності, як про готовий результат, що відбувся, — головний свій здобуток. Це дає можливість викладачеві розгледіти ту конкретну операцію, той конкретний хід, який призвів до пошуку нераціонального способу розв'язання самостійного завдання. Якщо студент недостатньо чітко описує способи своєї діяльності, викладач може поставити прямі питання про їх зміст або змодельовати аналогічну ситуацію, попросити студента знайти з неї вихід, оптимізувати розв'язання завдання.

Таким чином, систематично проведена форма рефлексивного контролю орієнтує студента на початку діяльності на зосередженні на її способах (що саме він робить і чому), оскільки саме це і становить головний інтерес для викладача. Така

увага до власного шляху розв'язання проблеми формує такі важливі якості особистості студента: інтерес до способів своєї діяльності — один із основних мотивів самореалізації, самоствердження, самоактуалізації, які, в свою чергу, можуть виступати в ролі провідних мотивів, здатних вивести студента на нові рівні самостійної роботи; детальна увага до способів своєї діяльності, яка спочатку спонукається очікуванням ситуації контролю-діалога, а з часом набуває власного змісту всередині діяльності, яка здійснюється, що, по суті, є самоконтролем за своєю діяльністю. У міру формування самоконтролю студента за способом своєї діяльності в перспективі може взагалі відпасти необхідність у діалозі з викладачем. Це і буде вищою формою контролю в навчально-пізнавальній діяльності. Перевагою рефлексивного контролю є орієнтація студента на аналіз власних способів роботи з проблемою, що позбавляє його від спроб шукати «лінії найменшого спротиву», тобто вчить розв'язувати проблему самостійно³.

В умовах реалізації особистісно орієнтованого підходу в організації СРС відбуваються певні зміни в позиції викладача зі зміною основних функцій: він виступає організатором пізнавальної діяльності студентів, їх консультантом і помічником, здійснюючи систематичний контроль різних видів СРС, привертаючи їх увагу до різноманітних видів такої роботи, зокрема, її пріоритетного напрямку — завдань дослідницького, творчого характеру, які формують критичний тип мислення майбутніх медиків. При плануванні СРС слід враховувати її спрямованість та характер змін протягом навчання у ВМНЗ: для молодшокурсників вона спрямована на поглиблене вивчення окремих дисциплін, на старших курсах — набуває більш науково-дослідного та творчого характеру.

У сучасних умовах викладачеві у навчальному процесі слід активніше використовувати позааудиторні форми науково-дослідної роботи зі студентами, а саме: предметний науковий гурток; проблемні групи, об'єктом наукового дослідження яких може бути проблема, якою займаються наукові керівники цих груп, об'єднуючи студентів різних курсів та факультетів ВМНЗ; проблемні студентські лабораторії (ПСЛ), які вчать студентів працювати колективно, здобуваючи знання, які дають змогу реалізувати їх в дослідженнях, що мають практичне значення; наукові конференції, на яких студенти вчаться презентувати результати своєї наукової роботи, формують ораторські здібності, навички самооцінки⁶.

Вагоме місце серед методів наукового дослідження в організації СРС на новітніх засадах займає метод індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) — як окремий змістовий модуль, який містить елемент пошукової, частково

---

³ Заїка О. В. Організація самостійної роботи студента / О. В. Заїка // Практична психологія та соціальна робота. — 2002. — № 6. — С. 20–29.

⁶ Максименко С. Д. Науково-дослідницька діяльність студентів: метод. реком. для слухачів факультету підвищення кваліфікації викладачів I–IV рівнів акредитації вищих медичних навчальних закладів України / С. Д. Максименко, М. М. Філоненко. — К., 2013. — 64 с. — С. 44–45.

науково-дослідної роботи, що дає можливість залучити студента до науково-дослідної роботи. До найпоширеніших ІНДЗ можна віднести: конспекти з теми (модуля) за заданим планом або планом, який студент розробив самостійно; реферат з теми; розв'язування та складання практичних задач різного рівня; виконання індивідуальних завдань студентами; розробку моделей, явищ, процесів тощо, анотацію прочитаних додаткових джерел з курсу, написання тез, статті, есе, наукової роботи⁶.

Висновки

Ми вважаємо, що діяльність викладача з організації самостійної роботи студентів має відбуватися на таких засадах: розробка системи нових завдань з предмета різних рівнів складності з урахуванням можливостей здібностей і рівня підготовленості студентів; необхідність здійснення контролю за будь-яким завданням; створення позитивного емоційного фону заняття; зорієнтованість на майбутню професію, інтегрованість з іншими профільними дисциплінами, зміст завдань із фахових дисциплін; спрямованість завдань на перевірку раніше засвоєних знань та вмінь, які дають змогу використовувати ці знання; співвіднесення оптимальних поєднань фронтальної, групової та індивідуальної форм роботи з урахуванням специфічних відмінностей кожної групи студентів; надання викладачем консультативно дозованої допомоги залежно від підготовленості студентів і рівня складності навчального завдання^{2;9}.

Таким чином, СРС є важливим елементом процесу підготовки майбутнього фахівця, що дає змогу зробити студента активним суб'єктом навчального процесу, розвиває його творчу активність, критичне мислення, самостійність, викликає у нього бажання постійно самовдосконалюватись, оволодіваючи навичками самоконтролю, стимулює його до постійного підвищення свого професійного рівня в майбутньому. Специфіка СРС на засадах компетентнісного підходу має проявлятися в її спрямованості на конкретного студента; у наявності навчально-методичного забезпечення з метою реалізації особистісної спрямованості СРС; у наявності інформаційного, освітнього середовища ВНЗ, що дає можливість використовувати нове навчально-методичне забезпечення і є запорукою індивідуального професійного розвитку студента; використання сучасних форм і методів наукового дослідження в організації СРС; впровадження інноваційної рефлексивної форми контролю.

---

⁶ Максименко С. Д. Науково-дослідницька діяльність студентів: метод. реком. для слухачів факультету підвищення кваліфікації викладачів I–IV рівнів акредитації вищих медичних начальних закладів України / С. Д. Максименко, М. М. Філоненко. — К., 2013. — 64 с. — С. 38–39.

² Демченко О. Дидактична система організації самостійної роботи студентів / О. Демченко // Рідна школа. — 2006. — № 5. — С. 68–70.

⁹ Мисула І. Р. Результати впровадження засад Болонської декларації та кредитно-модульної системи навчання у Тернопільському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського / І. Р. Мисула, А. Г. Шульгай, Н. Я. Панчишин // Медична освіта. — 2008. — № 1. — С. 7–10.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі

У перспективі можливим є впровадження у навчальний процес дистанційної форми в організації самостійної роботи студентів, як засобу спілкування викладача і студента.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 2014. — № 1556-VII.
2. Демченко О. Дидактична система організації самостійної роботи студентів / О. Демченко // Рідна школа. — 2006. — № 5. — С. 68–70.
3. Заїка О. В. Організація самостійної роботи студента / О. В. Заїка // Практична психологія та соціальна робота. — 2002. — № 6. — С. 20–29.
4. Зайцева І. В. Мотивація учіння студентів / І. В. Зайцева ; за ред. П. Г. Лузана. — Ірпінь : АДПС України, 2000. — 191 с.
5. Ільченко А. А. Формування здатності особистості для самоосвітньої діяльності у ВНЗ I–II рівнів акредитації / А. А. Ільченко // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв : зб. наук. пр. — 2006. — Вип. 15. — С. 54–58. — (Серія «Педагогіка»).
6. Максименко С. Д. Науково-дослідницька діяльність студентів: метод. реком. для слухачів факультету підвищення кваліфікації викладачів I–IV рівнів акредитації вищих медичних навчальних закладів України / С. Д. Максименко, М. М. Філоненко. — К., 2013. — 64 с.
7. Медична освіта у світі та в Україні / Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерій, О. П. Волосовець [та ін.]. — К. : Книга плюс, 2005. — 383 с.
8. Мітіна С. В. Проблема адаптації іноземних студентів до навчання у вищих медичних закладах / С. В. Мітіна // Якість неперервної освіти в умовах євроінтеграційних процесів : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. — Чернівці, 2015. — С. 141–143.
9. Мисула І. Р. Результати впровадження засад Болонської декларації та кредитно-модульної системи навчання у Тернопольському державному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського / І. Р. Мисула, А. Г. Шульгай, Н. Я. Панчишин // Медична освіта. — 2008. — № 1. — С. 7–10.
10. Подковко Х. В. Сучасні педагогічні технології – необхідні складові інновації в освітньому просторі / Х. В. Подковко // Якість неперервної освіти в умовах євроінтеграційних процесів: тенденції, проблеми, прогнози : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ – Чернівці, 2–4 листоп. 2015 р.). — Чернівці : Друк ФОП Горюк, 2015. — С. 70–72.
11. Філоненко М. М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря : монографія / М. М. Філоненко. — К. : Центр учбової літератури, 2015. — 420 с.

12. Маленков Р. А. Специфика самостоятельной работы студентов в условиях реализации компетентностного подхода / Р. А. Маленков // *Alma mater*. — 2011. — № 4. — С. 66–69.

Vira Kyrychok

COMPETENCE APPROACH OF THE ORGANIZATION OF SELF-DEPENDENT WORK OF STUDENTS OF HIGHER MEDICAL (PHARMACEUTICAL) EDUCATION

In the article the features of modern conditions of self-dependent work of students in higher educational institutions. To achieve the goal, the following methods, such as theoretical (analysis and systematization of scientific literature, clarify the conceptual apparatus, synthesis of modern pedagogical experience problems) and empirical (observation, interviews, surveys of teachers-students in post-graduate education). Grounded conditions of self-dependent work on based competency approach: focus on account of the individual characteristics of students, which is reflected in the variable and differentiated nature of the problems and challenges for bidding; focus on accounting subject and personal educational outcomes of students as they progress on the educational route, the possibility of designing individual educational route by forming portfolio students. The necessity of formation of internal motivation of students, which acts as a compensatory factor for the low level of development they have special abilities or gaps in necessary knowledge, skills and abilities of the student. The role of the teacher in the process of formation. The best defined reflective type of control that is carried out in the form of an exchange of ideas between students and teachers in equal dialogue, which makes it possible to improve student results of self-dependent work, when finding irrational way of its implementation (that is to put into practice corrective control function) allows you to create student on his way to work in the future. The necessity of introducing modern forms and methods of scientific research in the organization of self-dependent work (subject-scientific group, problematic group, problematic student laboratories, individual method of teaching and research tasks).